EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 5.6.2023
COM(2023) 296 final

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb ühinemist Maailma Terviseorganisatsiooni loodud üleilmse digitaalsete tervisesetõendite võrgustikuga ja ajutist korda rahvusvahelise reisimise hõlbustamiseks, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppemist

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal,[1] on olnud olulisel kohal Euroopa reageerimisel COVID-19 pandeemiale. Tänu määruse kiirele vastuvõtmisele ja kasutuselevõtule said liidu kodanikud pandeemia ajal vabalt ja ohutult liikuda ning Euroopa reisisektor suudeti 2021. aasta suveks taas avada.

ELi digitaalne COVID-tõend on osutunud üheks suurematest kordaminekutest Euroopa jõupingutustes ohjeldada ja leevendada COVID-19 pandeemia mõju liidu ühiskonnale ja majandusele. See tõend muutus kiiresti standardiks nii Euroopas kui ka mujal ning lisaks 27 liikmesriigile[2] ühines selle süsteemiga[3] 51 kolmandat riiki ja territooriumi. ELi digitaalne COVID-tõend, mida on välja antud üle kahe miljardi, on toonud ELi kodanikele ja elanikele suurt kasu. See hõlbustas vaba liikumist liidus, kui pandeemia tõttu peeti vajalikuks kehtestada reisipiirangud, ning samuti võimaldas see reisipiirangud kooskõlastatult kaotada, kui see ükskord võimalikuks osutus. Tänu sellele, et ELi digitaalne COVID-tõend on kasutatav ka väljaspool Euroopa Liitu, on see osutunud kõige laialdasemalt kasutatavaks lahenduseks ja vahendiks, millega edendada ohutut rahvusvahelist reisimist ja üleilmset taastumist. Kõik kolmandad riigid ja territooriumid, kes väljastavad tõendeid, mis on hõlmatud komisjoni otsusega määruse (EL) 2021/953 artikli 3 lõike 10 või artikli 8 lõike 2 kohaselt, aktsepteerivad ELi digitaalseid COVID-tõendeid, kui nad nõuavad saabuvatelt reisijatelt COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- või läbipõdemisstaatuse tõendamist.

2022. aasta juunis pikendasid kaasseadusandjad määruse (EL) 2021/953 kehtivusaega ühe aasta võrra, et tagada reisijatele võimalus jätkata oma tõendite kasutamist juhul, kui epidemioloogilise olukorra märkimisväärne halvenemine oleks tinginud vajaduse liikmesriikidel taas kehtestada ajutised reisipiirangud ELis.

Määrus (EL) 2021/953 kehtib kuni 30. juunini 2023. Kuna ELis ei ole praegu reisipiiranguid ja võttes arvesse, et 5. mail 2023 teatas Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) epidemioloogilist olukorda arvesse võttes, et COVID-19 ei ole enam rahvusvahelise

---

1 ELT L 211, 15.6.2021, lk 1. Selle määrusega kaasneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/954, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik seoses kolmandate riikide kodanikega, kes seaduslikult viibivad või elavad COVID-19 pandeemia ajal liikmesriikide territooriumil (ELT L 211, 15.6.2021, lk 24), millega laiendatakse ELi digitaalse COVID-tõendi raamistikku kolmandate riikide kodanikele, kes viibivad või elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil ja kellel on kooskõlas liidu õigusega õigus reisida teistesse liikmesriikidesse.

2 Võttes arvesse ELi digitaalse COVID-tõendi määruse olulisust Euroopa Majanduspiirkonna lepingu seisukohast, on see inkorporeeritud kõnealusesse lepingusse ja seda kohaldatakse seega ka Islandi, Liechtensteini ja Norra suhtes (EMP ühiskomitee 30. juuni 2021. aasta otsus nr 187/2021, millega muudetakse EMP lepingu V lisa (töötajate vaba liikumine) ja VIII lisa (asutamisõigus) (ELT L 124, 8.5.2008, lk 20)).

3 Selliste kolmandate riikide ühinemine määruse (EL) 2021/953 alusel loodud usaldusraamistiku koostalitlusvõime lüüsiteenusega (edaspidi „ELi lüüs“) tuleneb komisjoni tehtud otsustest kõnealuse määruse artikli 3 lõike 10 või artikli 8 lõike 2 alusel. Need komisjoni otsused ei ole õiguslik alus ELi tõendite kasutamiseks kolmandas riigis (või kolmandasse riiki reisimiseks).

tähtsusega rahvatervisealane hädaolukord, ei täida määrus enam oma väljakuulutatud eesmärki ja seetõttu ei oleks selle pikendamine põhjendatud.

ELi digitaalse COVID-tõendi edu vaba liikumise ja reisimise võimaldamisel isegi pandeemia rasketes tingimustes on õppetund tuleviku jaoks. Liit on seadnud prioriteediks töötada välja vajalikud poliitikasuunad ja vahendid, et olla tulevasteks tervisekriisideks paremini valmistunud. Digilahenduste kasutamine aitab leevendada nakkushaiguste mõju kodanike ja ettevõtjate reisimisvõimalustele ning seetõttu on digilahendustest saadav kasu valmisoleku keskne sammas[4]. Sellise valmisoleku eeliseid on nüüd hakatud rakendama ülemaailmsel tasandil.

Selles kontekstis töötab WHO välja üleilmset digitaalsete tervisetõendite võrgustikku, mis võtab oma struktuuris üle ELi digitaalse COVID-tõendi usaldusraamistiku, põhimõtted ja avatud tehnoloogiad. Selleks et vajaduse korral tagada kogu maailmas kasutatavate tõendite kontrollitavus isegi pärast määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppu, tuleks liikmesriike julgustada ühinema WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga niipea, kui see on kättesaadav, et toetada COVID-19 tõendite Euroopa tehnoloogia ja spetsifikatsioonide kasutamist üleilmses taristus.

Nõukogu võttis 20. detsembril 2022 vastu järeldused, milles kutsutakse komisjoni üles uurima vaktsineerimistõendite digitaalsest versioonist saadavat lisaväärtust, võttes arvesse kogemusi Euroopa digitaristu ja muude olemasolevate vahenditega, nagu rahvusvaheline vaktsineerimis- või profülaktikatõend[5]. WHO loodav üleilmne digitaalsete tervisetõendite võrgustik, mille keskmes on ELi digitaalse COVID-tõendi usaldusraamistik, on kavandatud selleks, et võimaldada selliste tõendite üleilmset koostalitlusvõimet ja kontrollimist. Seetõttu peaks see pakkuma üleilmse lahenduse nõukogu järeldustes esitatud üleskutsele.

WHO üleilmne digitaalsete tervisetõendite võrgustik pakub tulevaste tervisekriiside mõju leevendamiseks ka suurepärast võimalust kasutada COVID-19 pandeemia ajal saadud kogemusi. Eeldatavasti võimaldab võrgustiku edasine arendamine liikmesriikidel osaleda rahvusvahelise vaktsineerimis- ja profülaktikatõendite väljastamises, aktsepteerimises, kontrollimises ning üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustiku kasutamises rahvusvaheliste vaktsineerimis- ja profülaktikatõendite digitaliseerimisel, kui see leiab kinnitust rahvusvahelise tervise-eeskirjade (IHR) muudatuste vastuvõtmisega[6]. WHO üleilmset digitaalsete tervisetõendite võrgustikku võidakse kasutada ka selleks, et toetada tavapärase immuniseerimise dokumentide digitaliseerimist ja nende autentsuse sertifitseerimist ning muid tulevasi kasutusjuhtumeid e-tervishoius. Selline võimalik tulevane areng, mis tugineb COVID-19 pandeemiast saadud õppetundidele ja ELi digitaalse COVID-tõendi rahvusvahelisele edule, oleks oluline panus üleilmse tervishoiu edendamisel.

Lähema aja jooksul nõuab väike arv riike maailmas[7] riiki sisenemise tingimusena ikka veel tõendit COVID-19 vastu vaktsineerimise, testimise ja/või läbipõdemise kohta. Sellised olukorrad, kus liidu kodanikul või elanikul ei ole nõudmise korral võimalik esitada COVID-tõendit kolmandas riigis, kuna ELi digitaalne COVID-tõendi süsteem ei toimi enam, tuleks

---

4 Soovitus 3: valmistada ette asjakohased ELi vahendid tulevasteks kriisideks: Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 01/2023„Vahendid reisimise hõlbustamiseks ELis“ (europa.eu).

5 Järeldused vaktsineerimise kui ühe tõhusaima vahendi kohta haiguste ennetamiseks ja rahvatervise parandamiseks (ELT C 484/18, 20.12.2022, lk 18).

6 Läbivaatamiskomitee aruanne rahvusvaheliste tervise-eeskirjade muutmise kohta (2005), 6. veebruar 2023, https://apps.who.int/gb/wgihr/pdf_files/wgihr2/A_WGIHR2_5-en.pdf.

7 2023. aasta mai seisuga kehtivad kolmes ELi lüüsiga ühinenud riigis (Indoneesia, Filipiinid ja Togo) endiselt mõned COVIDiga seotud piirangud. Ka Hiinas, mis ei ole seotud ELi digitaalse COVID-tõendiga, kehtivad jätkuvalt testimisnõuded.

ära hoida, kuna see tähendaks mis tahes transpordivahendiga rahvusvahelise reisimise piirangut. Praegu on raske hinnata, kui kaua need riigid säilitavad COVID-19ga seotud sisenemisnõuded, sealhulgas pärast 1. juulit 2023. Kuna ei ole teada, kuidas epidemioloogiline olukord areneb, ei saa välistada ka seda, et mõned neist 51st kolmandast riigist ja territooriumist, mis on praegu ELi digitaalse COVID-tõendiga ühinenud, võivad uuesti kehtestada reisipiirangud, ning ka teised riigid, mis ei kuulu sellesse süsteemi, võivad säilitada või uuesti kehtestada teatavad nõuded riiki sisenemiseks.

Seepärast on soovitav, et liidu kodanikel ja elanikel, kes reisivad väljaspool liitu, oleksid jätkuvalt kättesaadavad vahendid, millega tõendada oma COVID-19ga seotud staatust, kui seda nõutakse reisimisel liidust väljaspool pärast 1. juulit 2023. Lisaks on selliste tõendite kättesaadavus kasulik liidu kodanikele ja elanikele ravi järjepidevuse tagamisel.

Praktikas on ELi digitaalseid COVID-tõendeid kasutatud mitte ainult reisimiseks, vaid ka tervishoiuteenuste osutamiseks, et tagada ravi järjepidevus, näiteks piiriülene vaktsineerimine. Näiteks saavad ühe liikmesriigi väljastatud vaktsineerimistõendeid, mis näitavad varasemat vaktsineerimist / varasemaid vaktsineerimisi, kasutada teise liikmesriigi või kolmanda riigi tervishoiutöötajad järgneva doosi manustamisel. Samuti on läbipõdemistõendid olnud kasulikud, et anda teavet varasema COVID-19 nakatumise kohta.

Lisaks, kuna COVID-19 uut levikut või mõne teise haiguse puhangut ei saa üheski maailma osas välistada, võivad üks või mitu liikmesriiki tulevikus kehtestada uued rahvatervisealased meetmed, millega piiratakse kolmandatest riikidest saabuvate isikute sisenemist oma territooriumile. Tagamaks, et selliseid meetmeid õigustavad rahvatervisega seotud probleemid oleksid piisavalt käsitletud, peaks liikmesriikidel olema võimalik jätkuvalt tugineda kolmandate riikide antud tõenditele, mis on vastavuses ELi digitaalse COVID-tõendi süsteemi aluseks olevate tehnoloogia ja standarditega.

Seepärast on soovitav, et kui liikmesriigid kehtestavad sellised üldised rahvatervisealased meetmed COVID-19 uue leviku tõttu,[8] oleks neil olemas vajalik raamistik, et jätkuvalt aktsepteerida tõendeid, mille on välja andnud kolmandad riigid, kelle süsteemid on koostalitlusvõimelised ELi digitaalse COVID-tõendiga.

Oluline on tagada liikmesriikide jaoks sujuv üleminek ühenduselt ELi lüüsiga, mis on ELi digitaalse COVID-tõendi usaldusraamistiku keskmes, ühendusele WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga. Seetõttu võiksid need kaks süsteemi toimida piiratud aja jooksul (kolm kuud) paralleelselt. Selleks et tagada ELi digitaalsete COVID-tõendite kontrollitavus üleminekuperioodil, tehakse WHO üleilmses digitaalsete tervisetõendite võrgustikus kättesaadavaks ELi lüüsiga ühinenud riikide ja territooriumide avalikud võtmed. Selleks tehakse ettepanek julgustada liikmesriike uuendama oma avalikke võtmeid enne 30. juunit 2023 ning hoidma pärast ühinemist WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga mõlemad süsteemid sünkroniseeritud kuni 30. septembrini 2023. Sellega seoses kavatseb komisjon üleminekuperioodil jätkata ELi lüüsi toimimise rahastamist programmi „Digitaalne Euroopa“ kaudu.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppemist, on kavandatud soovituse eesmärk hõlbustada rahvusvahelist reisimist ja

[8] Soovitatud lähenemisviisi kohta, kui see peaks osutuma vajalikuks, vt nõukogu 13. detsembri 2022. aasta soovitus (EL) 2022/2548, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi liitu reisimisele COVID-19 pandeemia ajal ning millega asendatakse nõukogu soovitus (EL) 2020/912 (ELT L 328, 22.12.2022, lk 146).

kõrvaldada seda takistavad tõkked ning edendada liikmesriikide valmisolekut, kui neil peaks osutuma vajalikuks kehtestada rahvatervisealased meetmed kolmandatest riikidest saabuvate isikute suhtes, järgides nõukogu soovituses (EL) 2022/2548 soovitatud lähenemisviisi.

Samas, julgustades jätkuvalt väljastama COVID-19 tõendeid pärast määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppemist 30. juunil 2023, aitab kavandatud soovitus tagada ravi järjepidevuse piiriüleses kontekstis (sealhulgas kolmandate riikidega) ja hoida ära COVID-19 levikut.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev soovitus on kooskõlas liidu muude poliitikavaldkondadega, sealhulgas välissuhete poliitikaga.

3. mail 2022 avaldas komisjon ettepaneku võtta vastu määrus ühtse Euroopa terviseandmeruumi kohta,[9] mille artiklis 13 tehakse ettepanek pakkuda taristu MinuTervis@EL (MyHealth@EU) kaudu lisateenuseid, mis hõlbustavad e-tervisetõendite süsteemide omavahelist teabevahetust või kontrollimist. Selliste lisateenuste puhul tuleks püüda saavutada koostalitlusvõime rahvusvahelisel tasandil loodud süsteemidega. Käesolev soovitus järgib sama eesmärki.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 168 lõikel 6, mis on aluseks nõukogu soovituste vastuvõtmiseks rahvatervise valdkonnas, ning ELi toimimise lepingu artiklil 292 koos ELi toimimise lepingu artikliga 91 ja artikli 100 lõikega 2, mis on aluseks nõukogu soovituste vastuvõtmisele transpordi valdkonnas.

Inimeste tervise kõrgetasemelise kaitse saavutamisele aitavad kaasa soovitatud meetmed, mis on seotud kolmandatest riikidest pärit COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- või läbipõdemistõendite aktsepteerimisega ning ühinemisega WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga. Need meetmed aitavad parandada rahvatervise valmisolekut COVID-19 uue leviku korral.

Lisaks, COVID-19 tõendite pidev kättesaadavus isegi pärast määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppemist hõlbustaks rahvusvahelist reisimist ja rahvusvaheliste transporditeenuste sujuvat osutamist, kui liikmesriigid kasutaksid koordineeritud lähenemisviisi, nagu on kavandatud käesolevas soovituse ettepanekus.

- **Subsidiaarsus**

Järjepidevus seoses jätkuva võimalusega anda vajaduse korral välja COVID-19 tõendeid oleks kasulik nii liidu kodanikele või elanikele kui ka transpordiettevõtjatele. Ühinemine WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga annaks ühise lahenduse COVID-19 tõendite väljaandmise jätkamiseks. Osalemine WHO üleilmses digitaalsete tervisetõendite võrgustikus aitaks ühtlustada tervisetõendite norme kogu maailmas ning luua süsteemi digitaalsete tervisetõendite tunnustamiseks rahvusvahelise reisimise ja ravi järjepidevuse jaoks.

[9] Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühtse Euroopa terviseandmeruumi kohta (COM(2022) 197 final).

- **Proportsionaalsus**

Käesolevas ettepanekus võetakse arvesse määruse (EL) 2021/953 peatset kehtivusaja lõppemist ja vajadust samal ajal tagada, et väljaspool ELi reisivatel ELi kodanikel ja elanikel oleks jätkuvalt vahendid oma COVID-19ga seotud staatuse tõendamiseks, ning vajadust aidata kaasa selliste tõendite koordineerimisele, mida kolmandad riigid endiselt välja annavad kooskõlas kõnealuse määruse kohaselt kehtestatud kirjeldustega. Seepärast on ettepanek kavandatud eesmärkide saavutamiseks sobiv ega lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ja proportsionaalne.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Käesolevas ettepanekus võetakse arvesse liikmesriikidega peetud varasemaid arutelusid seoses määruse (EL) 2021/953 rakendamisega. Mõjuhinnangut ei tehtud, kuigi ettepanekus võetakse arvesse kolmandate riikide võetud muutuvaid meetmeid seoses nende territooriumile sisenemise tingimustega COVID-19 pandeemia kontekstis ja kõiki kättesaadavaid asjakohaseid tõendeid.

- **Põhiõigused**

Kavandatud nõukogu soovituses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige artiklis 8 sätestatud õigust isikuandmete kaitsele.

4. MÕJU EELARVELE

Puudub.

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb ühinemist Maailma Terviseorganisatsiooni loodud üleilmse digitaalsete tervisesetõendite võrgustikuga ja ajutist korda rahvusvahelise reisimise hõlbustamiseks, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppemist

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 168 lõiget 6 ja artiklit 292 koostoimes artikliga 91 ja artikli 100 lõikega 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/953[10] kasutusele võetud ELi digitaalne COVID-tõend on kiiresti saanud vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite ülemaailmseks standardiks nii 27 liikmesriigis kui ka süsteemiga ühinenud 51 kolmandas riigis ja territooriumil. Tänu sellele, et ELi digitaalne COVID-tõend on kasutatav ka väljaspool Euroopa Liitu, on see osutunud kõige laialdasemalt kasutatavaks lahenduseks ja vahendiks, millega edendada ohutut rahvusvahelist reisimist ja üleilmset taastumist. Lisaks reisimisele hõlbustas digitaalsete COVID-tõendite kasutamine piiriülese vaktsineerimise järjepidevust.

(2) ELi digitaalne COVID-tõend oli vaba liikumise ja reisimise tagamisel ülitähtis ning selle aluseks olevat tehnoloogiat saab jätkuvalt kasutada vahendina, mille abil olla võimalikeks tulevasteks tervisekriisideks paremini valmistunud, nii et kodanikud ja ettevõtjad saaksid leevendada nakkushaiguste mõju ja oleks tagatud nõuetekohane valmisolek. See on kooskõlas ka Euroopa Kontrollikoja eriaruandega[11].

(3) Määrus (EL) 2021/953 kehtib kuni 30. juunini 2023.

(4) Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) loob üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustiku. See võrgustik on mehhanism, mille abil saab kontrollida üleilmses digitaalsete tervisetõendite võrgustikus osalejate väljaantud tõendeid. Esialgu oleks tegemist COVID-19ga seotud tõenditega ning hiljem võiks rahvusvahelise reisimise ja ravi järjepidevuse eesmärgil hõlmata ka muude dokumentide sertifitseerimise, nagu näiteks tavapärase immuniseerimise dokumendid ja rahvusvaheline vaktsineerimis- või profülaktikatõend.

---

[10] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal (ELT L 211, 15.6.2021, lk 1).

[11] Soovitus 3: valmistada ette asjakohased ELi vahendid tulevasteks kriisideks: Eriaruanne 01/2023„Vahendid reisimise hõlbustamiseks ELis“ (europa.eu).

(5) Selliste süsteemide loomist, mis leevendavad ülemaailmsete tervisekriiside mõju kodanike ja ettevõtjate reisimisele, tuleks pidada ELi valmisoleku tegevuskava oluliseks tugisambaks. Osalemine WHO üleilmses digitaalsete tervisetõendite võrgustikus aitaks ühtlustada tervisetõendite norme kogu maailmas ning luua süsteemi digitaalsete tervisetõendite tunnustamiseks rahvusvahelise reisimise ja ravi järjepidevuse jaoks.

(6) WHO arendatav üleilmne digitaalsete tervisetõendite võrgustik võtab oma struktuuris kasutusele ELi digitaalse COVID-tõendi usaldusraamistiku, põhimõtted ja avatud tehnoloogiad. Liikmesriike tuleks julgustada ühinema WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga võimalikult kiiresti enne 30. septembrit 2023, kui see võrgustik vastab määruse (EL) 2021/953 kohaselt välja antud tehnilistele spetsifikatsioonidele. Sujuvaks üleminekuks ELi digitaalse COVID-tõendi süsteemilt WHO üleilmsele digitaalsete tervisetõendite võrgustikule tuleks liikmesriike kutsuda üles andma enne määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppemist välja uued digitaalse allkirjastaja sertifikaadid, mida kasutatakse ELi digitaalsete COVID-tõendite väljaandmiseks, et tagada nende maksimaalne tehniline kehtivus ja registreerida need ELi lüüsis.

(7) Komisjon kavatseb tagada liikmesriikidele sujuva ülemineku WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga ühinemiseks, säilitades ELi lüüsi kuni 30. septembrini 2023 sellisel viisil, mis toetab käesoleva soovituse eesmärke. Selleks kavatseb komisjon rahastada ELi lüüsi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/694[12] loodud programmi „Digitaalne Euroopa“ kaudu. See peaks andma ELi lüüsiga ühinenud liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele piisavalt aega, et võtta vastu menetlused, mis on vajalikud ühinemiseks WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga.

(8) Kõigil liidu kodanikel ja elanikel, kes reisivad väljaspool liitu, peaksid olema kättesaadavad vahendid, millega tõendada oma COVID-19ga seotud staatust, kui seda nõutakse reisimisel liidust väljaspool. Selliste vahendite puudumine võib vähendada liidu reisijate soovi ja võimalust reisida teatavatesse sihtkohtadesse, mis võib omakorda avaldada negatiivset mõju transporditeenuste osutamisele. Lisaks võivad liikmesriikide vahel esinevad ebavõrdsed tingimused selliste tõendite väljaandmisel mõjutada ausat konkurentsi veoettevõtjate vahel, kui asjakohaste COVID-19 tõendite kergesti kättesaadavuse tõttu on rahvusvaheline reisimine teatavatest liikmesriikidest vähem tülikas. Seepärast tuleks liikmesriike pärast ühinemist WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga kutsuda üles andma taotluse korral välja tõendeid komisjoni rakendusotsuses (EL) 2021/1073[13] sätestatud tehniliste spetsifikatsioonidega ühilduvas vormingus, et hõlbustada mis tahes transpordivahendiga rahvusvahelist reisimist kolmandatesse riikidesse, kus selliseid tõendeid nõutakse. Lisaks rahvusvahelise reisimise hõlbustamisele aitaks selliste tõendite väljaandmine kaasa tervisetõendite standardite ühtlustamisele kogu maailmas ning ravi järjepidevust lihtsustavate digitaalsete tervisetõendite tunnustamise süsteemi arendamisele.

---

[12] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/694, millega luuakse programm „Digitaalne Euroopa“ ja tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240 (ELT L 166, 11.5.2021, lk 1).

[13] Komisjoni 28. juuni 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/1073, millega kehtestatakse ELi digitaalse COVID-tõendi usaldusraamistiku (mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/953) kasutuselevõtu tehnilised spetsifikatsioonid ja normid (ELT L 230, 30.6.2021, lk 32).

(9) Liikmesriigid peaksid sellised tõendid välja andma, sealhulgas üleminekuperioodil, digitaalsel kujul või paberil või mõlemal kujul. Tulevastel tõendi omajatel peaks olema õigus saada tõend nende valitud kujul. Tõendis sisalduv teave tuleks esitada ka inimloetaval kujul ning see peaks olema vähemalt tõendi välja andnud liikmesriigi ametlikus keeles / ametlikes keeltes ning inglise keeles.

(10) ELi digitaalse COVID-tõendi kasutuselevõtt WHO üleilmses digitaalsete tervisetõendite võrgustikus peaks võimaldama kolmandatel riikidel, kus riiki sisenemise tingimusena kehtivad endiselt COVID-19ga seotud nõuded ja kes on ühinenud määrusega (EL) 2021/953 loodud usaldusraamistiku koostalitlusvõime lüüsiteenusega (edaspidi „ELi lüüs“), aktsepteerida ja kontrollida tõendeid, mis on välja antud nii enne kui ka pärast 1. juulit 2023.

(11) Sellised olukorrad, kus liidu kodanikul või elanikul ei ole nõudmise korral võimalik esitada COVID-19 tõendit kolmandas riigis, kuna ELi digitaalne COVID-tõendi süsteem ei toimi, tuleks ära hoida, kuna see tähendaks mis tahes transpordivahendiga rahvusvahelise reisimise piirangut.

(12) See oleks vajalik ka liitu reisivate inimeste seisukohast, kuna COVID-19 uut levikut või mõne teise haiguse puhangut ei saa üheski maailma osas välistada ning seetõttu võivad üks või mitu liikmesriiki tulevikus kehtestada uued rahvatervisealased meetmed, millega piiratakse kolmandatest riikidest saabuvate isikute sisenemist oma territooriumile. Kuigi selliseid piiranguid tuleks kohaldada kooskõlas proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise üldpõhimõtetega, võib neid põhjendada avaliku huviga, nimelt rahvatervise kaitsega. Selleks et tagada selliste rahvatervise probleemide asjakohane käsitlemine, peaks liikmesriikidel olema jätkuvalt võimalik aktsepteerida ja kontrollida kolmandate riikide välja antud tõendeid, mis vastavad praegu määruses (EL) 2021/953 sätestatud rangetele normidele. Kui liikmesriigid nõuavad liitu reisimise piirangutest loobumiseks tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, testimise või läbipõdemise kohta, peaksid nad kooskõlas nõukogu soovituses (EL) 2022/2548[14] sätestatud lähenemisviisiga aktsepteerima tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, läbipõdemise või testimise kohta, mis on varem hõlmatud määruse (EL) 2021/953 artikli 3 lõike 10 või artikli 8 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga.

(13) Kuna asjakohaste koostalitlusvõimeliste tõendite väljaandmine võib aidata hõlbustada mis tahes transpordivahendiga rahvusvahelist reisimist teatavatesse kolmandatesse riikidesse, tuleks liikmesriike kutsuda üles tagama, sealhulgas üleminekuperioodil, et piiriülese reisijateveo teenuse osutajad, kes peavad rakendama COVID-19ga seotud rahvatervisealaseid meetmeid, integreeriksid vajaduse korral selliste tõendite kontrollimise piiriüleste transporditaristute (lennujaamad, sadamad ning raudtee- ja bussijaamad) tegevusse.

(14) Nõukogu kutsus komisjoni üles uurima vaktsineerimistõendite digitaalsest versioonist saadavat lisaväärtust, võttes arvesse kogemusi Euroopa digitaristu ja muude olemasolevate vahenditega, nagu rahvusvaheline vaktsineerimis- või profülaktikatõend[15]. Sarnaseid arengusuundi kavandab ka WHO, kes kavatseb edasi

[14] Nõukogu 13. detsembri 2022. aasta soovitus (EL) 2022/2548, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi liitu reisimisel COVID-19 pandeemia ajal ning millega asendatakse nõukogu soovitus (EL) 2020/912 (ELT L 328, 22.12.2022, lk 146).

[15] Järeldused vaktsineerimise kui ühe tõhusaima vahendi kohta haiguste ennetamiseks ja rahvatervise parandamiseks (2022/C 484/05) (ELT C 484, 20.12.2022, lk 18).

arendada oma üleilmset digitaalsete tervisetõendite võrgustikku, et näiteks toetada rahvusvahelise vaktsineerimis- ja profülaktikatõendi või tavapärase immuniseerimise puhul välja antud vaktsineerimistõendi digitaliseerimist. Seepärast tuleks liikmesriike kutsuda üles aktiivselt osalema võrgustiku edasiarendamiseks tehtavates jõupingutustes ning vajaduse korral andma välja, aktsepteerima ja kontrollima muud liiki vaktsineerimistõendeid või terviseandmeid.

(15) Liikmesriigid, kes ei ole veel ühinenud WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga, peaksid kuni 30. septembrini 2023 kestval üleminekuperioodil ja selleks, et tagada sujuv üleminek WHO üleilmsele digitaalsete tervisetõendite võrgustikule, jätkama taotluse korral COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite väljaandmist vormis, mis vastab komisjoni rakendusotsuses (EL) 2021/1073[16] sätestatud tehnilistele spetsifikatsioonidele. Samuti peaksid liikmesriigid üleminekuperioodil, kui nad nõuavad liitu reisimise piirangutest loobumiseks tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, testimise või läbipõdemise kohta, aktsepteerima kooskõlas nõukogu soovituses (EL) 2022/2548[17] sätestatud lähenemisviisiga selliseid tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, läbipõdemise või testimise kohta, mis on varem hõlmatud määruse (EL) 2021/953 artikli 3 lõike 10 või artikli 8 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga.

(16) Samal ajavahemikul peaksid liikmesriigid, kes ei ole veel ühinenud WHO digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga, jääma ühendatuks ELi lüüsiga, seni kuni komisjon seda haldab. Need liikmesriigid, kes on juba ühinenud WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga, peaksid sünkroniseerima nende poolt WHO üleilmsesse digitaalsete tervisetõendite võrgustikku üles laaditava teabe ELi lüüsiga.

(17) Liikmesriigid peaksid rakendama käesolevat soovitust alates 1. juulist, mis on päev pärast määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppemist, et hoida ära võimalikke häireid, eelkõige seoses rahvusvahelise reisimisega kolmandatesse riikidesse, kus endiselt nõutakse COVID-tõendeid. Eelkõige saavad liikmesriigid uusi digitaalse allkirjastaja sertifikaate välja anda ainult sel ajal, kui määrus (EL) 2021/953 on veel jõus. Seepärast palutakse neil anda sellele sertifikaadile maksimaalne võimalik tehniline kehtivus ja registreerida see ELi lüüsis enne määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppu, mis on 30. juunil 2023.

(18) Käesoleva soovituse rakendamisel kohaldatakse isikuandmete töötlemise suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679[18]. Liikmesriigid peaksid seepärast peaksid alati tagama, et järgitakse isikuandmeid käsitlevaid liidu õiguse asjakohaseid sätteid,

---

[16] Komisjoni 28. juuni 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/1073, millega kehtestatakse ELi digitaalse COVID-tõendi usaldusraamistiku (mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/953) kasutuselevõtu tehnilised spetsifikatsioonid ja normid (ELT L 230, 30.6.2021, lk 32).

[17] Nõukogu 13. detsembri 2022. aasta soovitus (EL) 2022/2548, mis käsitleb koordineeritud lähenemisviisi liitu reisimisel COVID-19 pandeemia ajal ning millega asendatakse nõukogu soovitus (EL) 2020/912 (ELT L 328, 22.12.2022, lk 146).

[18] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Ühinemine Maailma Terviseorganisatsiooni üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga

1. Liikmesriigid peaksid võtma kõik vajalikud meetmed, et ühineda Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) loodava üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga, tingimusel et see vastab määruse (EL) 2021/953 kohaselt välja antud tehnilistele spetsifikatsioonidele. Liikmesriike kutsutakse üles tegema seda võimalikult kiiresti enne 30. septembrit 2023.

2. Iga liikmesriik peaks enne määruse (EL) 2021/953 kehtivusaja lõppu välja andma uue maksimaalselt võimaliku tehnilise kehtivusega digitaalse allkirjastaja sertifikaadi ja registreerima selle ELi lüüsis.

3. Nõukogu tervitab komisjoni kavatsust hõlbustada sujuvat üleminekut ELi digitaalse COVID-tõendi süsteemilt WHO üleilmsele digitaalsete tervisetõendite võrgustikule.

Tõendite väljaandmine ja aktsepteerimine WHO digitaalsete tervisetõendite võrgustiku raames

4. Kui liikmesriik on ühinenud WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga, peaks liikmesriik tegema järgmist:

   (a) andma taotluse korral välja COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendeid vormingus, mis vastab komisjoni rakendusotsuses (EL) 2021/1073 sätestatud tehnilisele spetsifikatsioonidele;

   (b) andma välja punktis a osutatud tõendeid digitaalsel kujul või paberil või mõlemal kujul. Tulevastel tõendi omajatel peaks olema õigus saada tõend nende valitud kujul. Tõendis sisalduv teave tuleks esitada ka inimloetaval kujul ning see peaks olema vähemalt tõendi välja andnud liikmesriigi ametlikus keeles / ametlikes keeltes ning inglise keeles;

   (c) juhul kui ta nõuab piirangutest loobumiseks tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, testimise või läbipõdemise kohta, jätkuvalt aktsepteerima selliseid tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, läbipõdemise või testimise kohta, mis olid varem hõlmatud määruse (EL) 2021/953 artikli 3 lõike 10 või artikli 8 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga ning on kooskõlas nimetatud määruses esitatud normidega;

   (d) tagama, et piiriülese reisijateveo teenuse osutajad integreerivad punktis a osutatud tõendite kontrollimise vajaduse korral piiriüleste transporditaristute, nagu lennujaamad, sadamad ning raudtee- ja bussijaamad, tegevusse.

Ühinemine WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga

5. Liikmesriike julgustatakse aktiivselt osalema jõupingutustes arendada edasi WHO üleilmset digitaalsete tervisetõendite võrgustikku, sealhulgas seoses muude haiguste tõenditega ja muude terviseandmete autentimisega.

Üleminekuperiood kuni 30. septembrini 2023

6. Nõukogu peab tervitatavaks komisjoni kavatsust säilitada ELi lüüs ELi digitaalse COVID-tõendi jaoks kuni 30. septembrini 2023 sellisel viisil, mis toetab käesoleva soovituse eesmärke, mis tähendab, et komisjon teeb selle kättesaadavaks kolmandatele riikidele ja territooriumidele, mis on ELi lüüsiga ühinenud pärast komisjoni rakendusaktide vastuvõtmist kooskõlas määruse (EL) 2021/953 artikli 3

lõikega 10 või artikli 8 lõikega 2, ning tingimusel et kõnealuste kolmandate riikide ja territooriumide asjakohaseid tõendeid antakse jätkuvalt välja kooskõlas selliste normide ja tehnoloogiliste süsteemidega, mis on koostalitlusvõimelised ELi lüüsi usaldusraamistikuga ja mis võimaldavad kontrollida kõnealuste tõendite autentsust, kehtivust ja terviklust.

7. Kuni liikmesriikide ühinemiseni punktis 1 osutatud WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga ja kuni 30. septembrini 2023 peaksid nad:

   (a) jääma ühendatuks ELi lüüsiga, kuni komisjon seda lüüsi haldab;

   (b) jätkama taotluse korral COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite väljaandmist vormingus, mis vastab komisjoni rakendusotsuses (EL) 2021/1073[19] sätestatud tehnilisele spetsifikatsioonidele;

   (c) andma välja punktis b osutatud tõendeid digitaalsel kujul või paberil või mõlemal kujul. Tulevastel tõendi omajatel peaks olema õigus saada tõend nende valitud kujul. Tõendis sisalduv teave tuleks esitada ka inimloetaval kujul ning see peaks olema vähemalt tõendi väljastanud liikmesriigi ametlikus keeles / ametlikes keeltes ning inglise keeles;

   (d) juhul kui ta nõuab piirangutest loobumiseks tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, testimise või läbipõdemise kohta, jätkuvalt aktsepteerima selliseid tõendeid COVID-19 vaktsineerimise, läbipõdemise või testimise kohta, mis olid varem hõlmatud määruse (EL) 2021/953 artikli 3 lõike 10 või artikli 8 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga ning on kooskõlas nimetatud määruses esitatud normidega;

   (e) tagama, et piiriülese reisijateveo teenuse osutajad integreerivad punktis b osutatud tõendite kontrollimise vajaduse korral piiriüleste transporditaristute, nagu lennujaamad, sadamad ning raudtee- ja bussijaamad, tegevusse.

8. WHO üleilmse digitaalsete tervisetõendite võrgustikuga ühinenud liikmesriigid peaksid kuni 30. septembrini 2023 tagama ka ELi lüüsi ja WHO üleilmsesse digitaalsete tervisetõendite võrku üles laaditava teabe sünkroniseerimise.

9. Liikmesriigid peaksid rakendama käesolevat soovitust alates 1. juulist 2023, välja arvatud punkt 2, mis tuleks jõustada enne 30. juunit 2023.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

[19] Komisjoni 28. juuni 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/1073, millega kehtestatakse ELi digitaalse COVID-tõendi usaldusraamistiku (mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/953) kasutuselevõtu tehnilised spetsifikatsioonid ja normid (ELT L 230, 30.6.2021, lk 32).